T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/256
KARAR NO : 2019/312
KARAR TR : 29/04/2019

ÖZET: OGS bulunan gişelerdenkaçak geçiş yaptığından bahisle davacı şirkete ait araçlara tahakkuk ettirilen para cezaları, geçiş ücretleri ve faizlerin fazla ve yanlış hesaplandığı iddiasıyla ve iadesi istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk

Davacı : Marmara Sağlık ve Eğitim Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Vekili : Av. M. E.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekilleri : Av. M. Ü. Av. D. Ö. Av. A. I.

O L A Y :Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Müvekkili firmanın sahibi olduğu 34 AZ 2862 ve 34 AZ 2863 plaka nolu 2 ambulans için Otomatik Geçiş Sistemine kayıtlı cihazlardan alındığını, firmada ambulans şoförü olarak çalışan kişinin elden aldığı ödemeleri banka şubesini yatırmadığını, bu nedenle OGS cihazlarının iptal olduğunu ve davalı kuruma 11.000,00 TL' dan fazla borcu olduğunu daha sonra öğrendiklerini, ödeme için davalı kuruma gittiklerinde hesaplamayı; sözleşme gereği geçiş tutarı+10 katı ceza+ bu miktara işleyen faiz olarak yapıldığını ve elde edilen rakamın çok fahiş olduğunu, ancak yasal haklarını saklı tutarak ödeme yapılmaya başlandığını, burada dava edilen konunun ise talep edilen miktarın ödeme gününde düşmesi durumunda bu miktarın+cezasının+faiz oran ve tutarının düzeltilmesine imkan olmaması yani köprü geçiş ücretlerinde yapılan değişiklik ve buna uygun yapılmayan hesaplamanın olduğunu beyanla; haksız ve hukuka aykırı olarak fahiş miktarda ve yasal gerçekleri olmaksızın istenen alacaktan fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 5.000,00 TL nın ödeme tarihinden itibaren alınan faiziyle iadesine, % 40 tan az olmamak üzere kötü niyet tazminatına, yargılama giderlerinin ve avukatlık ücretinin davalıya yükletilmesine karar verilmesi istemiyle 23/07/2008 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

İstanbul29. Asliye Ticaret Mahkemesi: 11/12012 gün, E:2011/131, K:2012/260 sayılı dosyada "Davanın kısmen kabulüne" karar vermiş, temyiz edilen karar, Yargıtay 4. Hukuk Dairesi'nin 2015/16652 E. 2016/1995 K. sayılı 18/02/2016 tarihli kararı ile dava hakkında mahkemece yargı yolu bakımından görevsizlik kararı verilmesi gerektiği gerekçesiyle bozularak mahalline iade edilmiştir.

İSTANBUL 11.ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ: 19/12/2016 gün, E:2016/712, K:2016/941 sayılı dosyasında "Uyulmasına karar verilen Yargıtay bozma ilamında da belirtildiği gibi, istemin ileri sürülüş biçimine göre uyuşmazlık, OGS'siz geçişten dolayı tahakkuk ettirilen para cezaları, geçiş ücretleri ve faizlerin fazla ve yanlış hesaplanması nedeniyle iadesine ilişkindir. Davalı Karayolları Genel Müdürlüğü kamu kurumu olarak faaliyet göstermekte olup, eylem ve işlemleri de kamusal niteliktedir. Kamu hizmetinin görülmesi sırasında ve hizmet kusurundan doğan zararların giderilmesinde 2577 sayılı yasanın 2. maddesi gereğince idari yargı görevlidir" görüşüyle davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle dava şartı yokluğundan Usulden Reddine dair verdiği kararın, istinaf edilmeksizin 26/10/2018 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır.

Davacı vekili bu kez aynı istemle 30/11/2018 günü idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 6. İDARE MAHKEMESİ: 16.01.2019 gün ve E:2018/2429 sayılı kararı ile "5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca, idari yaptırım kararına dayanak düzenlemenin yer aldığı ilgili kanunlarda, yaptırım kararına karşı itirazın İdare Mahkemesine yapılacağına ilişkin açık bir hüküm bulunması halinde uyuşmazlığın çözümünün İdare Mahkemesinin görevine gireceği, böyle bir hüküm bulunmaması halinde ise 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Genel kanun niteliği" başlıklı 3. maddesi ile "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesi uyarınca uyuşmazlığın çözümü konusunda görevli yargı yerinin Sulh Ceza Mahkemesi olduğu açıktır.

5326 sayılı Yasanın, 27/8. maddesinde "idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak İdarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür." hükmü bulunmaktadır.

6001 Sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanunun 30. maddesinde "Genel Müdürlük işletimindeki otoyollar ile erişme kontrolünün uygulandığı karayolları için belirlenen geçiş ücretlerini ödemeden geçiş yaptığı tespit edilen araç sahiplerine Genel Müdürlük tarafından, geçiş ücreti ödemeden giriş çıkış yaptığı mesafeye ait geçiş ücretinin on katı tutarında İdarî para cezası verilir..." hükmüne. Karayolları Genel Müdürlüğünün Sorumluluğu Altında Bulunan Otoyollar İle Erişme Kontrolünün Uygulandığı Karayollarında Geçiş Ücretlerinin Belirlenmesi Ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik in 9 maddesinde de " (1) Bu Yönetmelik kapsamında geçişi ücretli olduğu halde ücret ödemeden geçiş yaptığı tespit edilen araç sahiplerine 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 30 uncu maddesine göre o güzergâhın en uzun mesafesine ait geçiş ücretinin on katı tutarında idari para cezası verilir. En uzun mesafe, ücret ödemeden çıkış yapılan gişelere en uzak mesafede olan gişe dikkate alınarak

belirlenir, "düzenlemesi yer almıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı tarafından, 34 AZ 2862 ve 34 AZ 2863 plakalı araçların köprü geçişlerine yönelik olarak idarece fazladan ceza tahakkuk ettirildiğinden bahisle 5.000,00-TL'nin ödeme tarihinden itibaren yasal faiziyle iadesi ve %40 kötüniyet tazminatı alınmasına karar verilmesi istemiyle açılan davada, İstanbul 11. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 29.12.2016 tarih ve E:20i6/712, K: 2016/941 sayılı kararıyla, uyuşmazlığın görüm ve çözümünün idari yargının konusuna girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı verildiği, anılan kararın temyiz edilmeyerek kesinleşmesi üzerine, 03/10/2018 tarihinde Mahkememiz kayıtlarına giren davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer alan 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 30. maddesinde; genel müdürlük işletimindeki otoyollar ile erişme kontrolünün uygulandığı karayolları için belirlenen geçiş ücretlerini ödemeden geçiş yaptığı tespit edilen araç sahiplerine Genel Müdürlük tarafından, o güzergâhın en uzun mesafesine ait geçiş ücretinin on katı tutarında idari para cezası verilmesi öngörülmüş; ancak ne 6001 sayılı Kanun'da ne de başka bir kanunda, 6001 sayılı Kanun uyarınca verilecek idari para cezalarına karşı başvurulacak yargı yolunun idari yargı olduğuna ilişkin bir düzenleme yapılmamıştır.

Bu durumda; Karayolları Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 30.maddesine istinaden verilen idari para cezasına ve tahsil edilen idari para cezalarının iadesine karşı, 5326 sayılı Kanun'un 3/(1 )-a maddesi uyarınca aynı Kanun'un 27/(1) maddesinde öngörülen başvuru yolunun geçerli olduğu ve bakılan davanın çözümlenmesinde adli yargının görevli bulunduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle. Mahkememizin görevsizliğine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyiş Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine" karar vererek dava dosyalarını 25/03/2019 tarih ve 2018/2429 esas sayılı üst yazısı ile Mahkememize göndermiş, başvuru 01/04/2019 tarihi itibarıyla Mahkememiz kayıtlarına girmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Başkan Hicabi DURSUN, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 29/04/2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME :

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası bilgileri ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ve Danıştay Savcısı Yakup BAL'nadli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, OGS bulunan gişelerden kaçak geçiş yaptığından bahisle davacı şirkete ait araçlara tahakkuk ettirilen para cezaları, geçiş ücretleri ve faizlerin fazla ve yanlış hesaplandığı iddiasıyla ve iadesi istemiyle açılmıştır.

6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Geçiş ücretini ödememe ve güvenliğin ihlali" başlıklı 30.maddesinde; (1) Genel Müdürlük işletimindeki otoyollar ile erişme kontrolünün uygulandığı karayolları için belirlenen geçiş ücretlerini ödemeden geçiş yaptığı tespit edilen araç sahiplerine Genel Müdürlük tarafından, geçiş ücreti ödemeden giriş çıkış yaptığı mesafeye ait geçiş ücretinin dört katı tutarında idarî para cezası verilir.

(2) Erişme kontrolü uygulanan karayollarında kısıtlanan ve yasaklanan işler veya hareketleri yapanlar ve yaptıranlar ile koruma alanı içine giren hayvan sahiplerine Genel Müdürlükçe yetkilendirilen personel veya trafik polisi, trafik polisinin görev alanı dışında kalan yerlerde jandarma personeli tarafından beş yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu Kanunun 18 inci maddesinin altıncı fıkrası uyarınca karayolları sınır çizgileri dâhilinde yasaklanan fiilleri işleyenler hakkında 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümleri uygulanır. Şu kadar ki; 2872 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin (s) bendinde belirtilen fiillerin şehirlerarası yolcu ve yük taşımacılığı yapanlar tarafından karayolları sınır çizgileri dâhilinde işlenmesi halinde uygulanacak idarî para cezası beş yüz Türk Lirasından aşağı olamaz. Karayolları sınır çizgileri dâhilinde yasaklanan fiillerin denetimi ile 2872 sayılı Kanunda öngörülen yaptırımların uygulanmasında, Genel Müdürlük 2872 sayılı Kanunun 12 nci maddesi uyarınca yetkilendirilmiş kuruluşlardan sayılır.

(3) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen idarî para cezaları ile geçiş ücretleri ve ikinci fıkrasında yer alan idarî para cezaları tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu sürede ödenmeyen geçiş ücretleri ve idarî para cezaları 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ilgili vergi dairesi tarafından takip ve tahsil edilir. Vergi daireleri tarafından tahsil edilen geçiş ücretleri, tahsilâtın yapıldığı ayı takip eden ayın sonuna kadar Genel Müdürlük hesaplarına aktarılır.

(4) Birinci fıkra uyarınca ödenmesi gereken idarî para cezaları ile geçiş ücretleri ödenmeden, kabahatin işlendiği araçların fennî muayeneleri ile satış ve devirleri yapılmaz.

(5) 4046, 3465 ve 3996 sayılı kanunlar çerçevesinde işletme hakkı verilen veya devredilen otoyollar veya erişme kontrolünün uygulandığı karayollarından geçiş ücretlerini ödemeden geçiş yapan araç sahiplerinden, işletici şirket tarafından geçiş ücreti ödemeden giriş çıkış yaptığı mesafeye ait geçiş ücreti ile birlikte, bu ücretin dört katı tutarında ceza, genel hükümlere göre tahsil edilir. (Mülga ikinci ve üçüncü cümle: 16/5/2018-7144/18 md.) (…) (1)(2)

(6) 4046, 3465 ve 3996 sayılı kanunlar çerçevesinde işletme hakkı verilen veya devredilen otoyollar veya erişme kontrolünün uygulandığı karayollarından ücretsiz geçiş yapan araçlar, işletici şirket tarafından bu maddenin yedinci fıkrasında öngörülen sürenin bitimini takip eden ilk iş gününde en yakın trafik kuruluşuna bildirilir.

(7) Geçiş ücretlerini ödemeden geçiş yapanlardan, ödemesiz geçiş tarihini izleyen on beş gün içinde yükümlü olduğu geçiş ücretini usulüne uygun olarak ödeyenlere, bu maddenin birinci fıkrası ile beşinci fıkrasında belirtilen cezalar uygulanmaz.

6001 sayılı Yasa'da geçiş ücretlerini ödemeden geçiş yaptığı tespit edilen araç sahiplerine Genel Müdürlük

tarafından, o güzergâhın en uzun mesafesine ait geçiş ücretinin on katı tutarındaverileceği belirtilen idarî para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

01.6.2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, sözü edilen Kanun'un diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması,27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı 1.6.2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Daha sonra, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde " (1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanır." denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre,Kabahatler Kanunu'nun; İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterildiği durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 30. maddesine göre verilen cezalara itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Belirtilen nedenlerle, İstanbul 6. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile İstanbul 11. Asliye Ticaret Mahkemesinin 29/12/2016 gün, E:2016/712, K:2016/941 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, İstanbul 6. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İstanbul 11. Asliye Ticaret Mahkemesinin 29/12/2016 gün, E:2016/712, K:2016/941 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA 29/04/2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Hicabi | Şükrü | Mehmet | Birol |
| DURSUN | BOZER | AKSU | SONER |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Süleyman Hilmi | Aydemir | Nurdane |
| AYDIN | TUNÇ | TOPUZ |